

התגלויות הנצור**

מערבית: ליאת קוזמא***

(א) ל הנצור באמת במעשי זולתו; אל האזרח המכונה ערבי).
באחת מזוויות החדר החיוור היה צנוף לבדו, בהה בטלויזיה, נהנה מתום וג'רי, ולא נתן דעתו למהדורות החדשות, שבהן שמות שהוא לא מסוגל לבטא בעקבות הקריינית בעלת השדיים המלאים, ששערה הזהוב משתלשל על אחת מכתפיה. הוא לא מצליח להעלות בזיכרונו את השמות האלה, כי לא פגש אותם בספרי הגיאוגרפיה שהוא לומד עכשיו, ומשום שבחדשות מגיעות תמונות מעוררות אימה.
(מזות ובעתה בעיני הילדים בבגדאד, חלקי גופות בשוק ירקות בפלוג'ה, גסותו של אמריקאי באפוד מגן ונשק קטלני, אותו הוא מכוון לעברה של אישה מבועתת. בין שחור עשן צמיגים בוערים מיתמר ברחובות פקיסטן, מוגדישו וח'רטום, לבין שחור לבם של שליטים שהוא מביט בתמונותיהם, ועפעפיהם לא נרעדים. מטוסי המוות שהם יוצקים על ראס ביירות – המקום, האדם וההיסטוריה. והנה הלווייתם של נערים וילדים נישאים על גבי אלונקות ודמם מטפטף על רחובות עזה. ובת דודתו שתמונתה משודרת בשום-ערוץ ערבי או בשום-ערוץ אחר, וחיילים חמושים מכף רגל ועד ראש גוררים אותה על אספלט הרחוב בקהיר, ואמו שאומרת עליה: "מגיע לה, היא חושבת את עצמה ז'אן ד'ארק מצרייה", והוא יודע שאמו לא אוהבת אותה כי היא לא אוהבת את דודתו, אמה).
הוא נתקף פתאום אימה, וחרד לשלומה של עביר, בת דודתו העיתונאית, ולשלומם של השועטים ברחובות ביירות ועזה, הנמלטים מממטרי המוות. הוא התנפל על העט והנייר, וצייר שלושה עצים מול בתים קטנים מוקפים בגדר של פרחים. הוא חיפש את קופסת הצבעים שקיבל במתנה מחברו של אביו, האמן ששערו סתור ופרוע.

*

* **אברהמים ג'דאללה** הוא סופר ומבקר תיאטרון מצרי, נולד באלמנצורה שבמצרים ב-1951. כתב יותר משלושים ספרים, ביניהם רומנים, סיפורים קצרים ומחקרים ביקורתיים שיצאו לאור בערים ערביות מרכזיות, וכן בחיפה. לימד תיאטרון במספר אוניברסיטאות החל מאלמוסתנצריה בבגדאד עבור במולאי אסמעיל במרוקו ועד והראן באלג'יר.

** מתוך הקובץ "לא לך, לא לי", הוצאת "מכתבת כל שיא", חיפה, 2016.

*** עורך התרגום: תאופיק דעאדלה.

קשה הלילה הזה

ואומלל המחר הזה, שאותו מחריבות רוחות הרפאים של הרס ממשמש ובא, וגדר מוכה לחות וחולשה, ואב שמחבק את דאגותיו, את אשליותיו ואת מבוכתו נוכח המתרחש, והוא מחבק את אשתו בלי רצון, ומחבק את כרטיסי הנסיעה הרבים ואת פנקס חשבון הבנק הדל, את המנוי למועדון העמיתים ואת כרטיס החבר באיגוד המקצועי.

בבוקר הזה, אָמאם נזכר במורה לגיאוגרפיה, ששאל אותו על היצוא והיבוא של סודאן, והוא נזכר שענה לו מיד, בספונטניות, ובנעימה סרקסטית מתגלגלת:

– היא מייצאת פחמן דו־חמצני ומייבאת חמצן.

והוא נזכר במקלו של המורה, שאותו נופף לעברו בחלל הריק, ואת שאון הילדים המצחקקים בכיסאותיהם.

באותו הבוקר הכה אותו המורה להיסטוריה, והכה אותו המורה למתמטיקה, והכה אותו חברו עֶצאם והכה אותו המנהל.

ובבית הכתה אותו אחותו הגדולה, וכשחש לאמו להתלונן בפניה, היא נופפה במצקת בעלת הידית המעוקלת, והוא שם את קצה בגדו בפיו ורץ בלי לדעת לאן.

*

השעה היא שעת לילה, והוא לבדו רובץ בערמה מול אותה הטלוויזיה. הוא מבקש להעלות בזיכרונו דברים רבים, את מה שיש בו די והותר. דמות דודו הנעדר זה עשר שנים בעיראק, ושלא הגיעו ממנו אלא מכתבים ספורים, והוא מטה אוזן ללחישות שלא מגיעות לסבתו, שאֵלָה מכתבים לא אמתיים. אבל אחותו מאשרת שהם מגיעים דרך הצלב האדום. הוא מייחל לראות ולו פעם אחת את דודו, שאין מפגש שבו לא מונים את מעלליו ומעשי גבורתו.

מְדירה את שנתו רק דמותו של הנער הנישא על אלונקה בלב המון זועם ושבור לב בעזה או בגדאד, והנשים המתייפחות.

אמו התגנבה בחשאי, והוא לא שם לב שהיא נמצאת כה קרוב, וצעקה במלוא גרון:

אתה עדיין ער? אתה לא רוצה ללכת לבית הספר מחר?

ואז היא שבה לחדר השינה, לצד אביו הנוחר, והוא שקע בשינה שטחית, אחוזת חרדות.

*

בבוקר

אָמאם אחז בעפיון, כמו זה שראה נער מטיס על מסך הטלוויזיה ברמאללה, כשסביבו העשן שהותירו מטוסי המוות. הוא שקד על הכנתו כל הלילה, נשף בכפיו והתחמק בגינה אל הרחוב, נושא את פקעת החוטים בידו השנייה, נטול דאגות.